

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 7 lipca 2025 r.

PS.Le.431.6.2025.6

Pan

Grzegorz Dolaciński

Kierownik

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Komorowska 1D

64-200 Wolsztyn

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 126 oraz art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ (zwanej dalej *ustawą*) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej², zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Lesznie, przeprowadził w dniach od 28 maja do 20 czerwca 2025 r. kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wolsztynie, zlokalizowanym pod adresem: ul. Komorowska 1D, 64-200 Wolsztyn, zwanym dalej *Domem*, *Placówką* lub określanym skrótem *ŚDS*.

Zakres kontroli obejmował spełnianie standardu usług³ oraz kwalifikacje kadry realizującej zadanie z zakresu pomocy społecznej w okresie od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działań wcześniejszych, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustalenia pokontrolne szczegółowo opisano w protokole, który został podpisany przez Pana Kierownika bez zastrzeżeń 30 czerwca 2025 r. (wpływ do WUW w dniu 4 lipca 2025 r.).

W wyniku kontroli ustalono, iż ŚDS jest jednostką organizacyjną Gminy Wolsztyn. Funkcjonowanie ŚDS określają, zgodnie z § 4 ust. 1-3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy⁴ (zwanym dalej *rozporządzeniem*): statut, regulamin organizacyjny, plan pracy ŚDS oraz programy działalności Domu przygotowane odrębnie dla osób przewlekle psychicznie chorych (typ A), osób niepełnosprawnych intelektualnie (typ B), osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ C) oraz dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi (typ D).

Dom jest ośrodkiem wsparcia – placówką dziennego pobytu typu ABCD przeznaczoną dla 30 uczestników. W pierwszym dniu kontroli na zajęciach obecnych było 28 osób.

Powyższe jest zgodne z § 3 ust. 1 i 2 oraz § 5 ust. 1-3 ww. rozporządzenia.

W dniach kontroli ŚDS świadczył usługi dla 7 osób z przewlekłą chorobą psychiczną, 8 osób z niepełnosprawnością intelektualną, 6 osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych oraz 9 osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi, kwalifikującymi się do podwyższonej dotacji, o której mowa w art. 51 c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

Wśród uczestników nie było osób spoza terenu Gminy Wolsztyn.

Dom zapewnia uczestnikom usługi transportowe, o których mowa w § 20 ww. rozporządzenia, polegające na dowożeniu na zajęcia i odwożeniu po zajęciach. Harmonogram dowozów i odwozów uczestników w okresie objętym kontrolą umożliwiał wszystkim osobom uczestniczenie w prowadzonych zajęciach przez co najmniej 6 godzin dziennie, co jest zgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia.

Dom umożliwia uczestnikom spożywanie gorącego posiłku, zgodnie z § 15 ust. 1-2 rozporządzenia.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 2285 ze zm.

³ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2020 r. poz. 249)

⁴ jw. (Dz. U. z 2020 r. poz. 249)

W zakresie kwalifikacji kadry kontrola wykazała, że jako Kierownik ŚDS posiada Pan kwalifikacje zgodne z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, a zatrudnianie kadry odbywa się zgodnie z wymogami określonymi w § 10 ust. 1-3 ww. rozporządzenia.

Osoby zatrudnione na stanowisku terapeuty zajęciowego, instruktora terapii, opiekuna medycznego oraz asystenta osoby niepełnosprawnej, posiadają kwalifikacje określone w rozporządzeniu w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁵. Odpowiednie kwalifikacje posiadają także pedagog i fizjoterapeuta posiadający prawo wykonywania zawodu fizjoterapeuty⁶. Wszyscy pracownicy merytoryczni Domu spełniają wymagania w zakresie posiadania co najmniej trzymiesięcznego doświadczenia zawodowego w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z § 11 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Osoby, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych posiadają przeszkolenie i doświadczenie w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningu zachowań społecznych, co jest zgodne z § 11 ust. 2 ww. rozporządzenia.

W okresie objętym kontrolą zorganizowano szkolenia dla pracowników o tematyce związanej z funkcjonowaniem ŚDS, co jest zgodne z § 23 ww. rozporządzenia.

W Domu działa Zespół wspierająco – aktywizujący (ZW-A). Osoby zaangażowane w pracę z uczestnikami wchodzące w skład ZW-A wykonują pracę w łącznym wymiarze 7 etatów. Obliczono, iż dla 30 uczestników (w tym 7 osób A, 14 uczestników BC i 9 osób D), ŚDS zapewnia wskaźnik zatrudnienia Zespołu wspierająco – aktywizującego w wymiarze określonym przepisami w § 12 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Działania Domu, zgodnie z § 12 ust. 3 ww. rozporządzenia, wspierane są przez opiekunów i członków rodzin uczestników.

W zakresie oceny bazy lokalowej Domu stwierdzono, że obiekt spełnia warunki określone w § 18 pkt 1-4 ww. rozporządzenia.

W Domu, zgodnie z § 18 pkt 5 lit. a oraz § 18a ww. rozporządzenia zorganizowano salę ogólną, która umożliwia spotkanie się uczestników zajęć i ich rodzin. Ponadto zgodnie z § 18 pkt 5 lit. b ww. rozporządzenia, w ŚDS zorganizowano: pracownię krawiecką, pracownię plastyczną, salę terapii ruchowej oraz salę do treningu samoobsługi i zaradności życiowej. W ŚDS, zgodnie z § 18 pkt 5 lit. c ww. rozporządzenia, zorganizowano pokój poradnictwa indywidualnego oraz pokój wyciszeń służący do odpoczynku, wyciszenia i relaksacji uczestników. W Domu, zgodnie z § 18 pkt 5 lit. d ww. rozporządzenia, zorganizowano pracownię kulinarną z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego, a obok niej, zgodnie z § 18 pkt 5 lit. e ww. rozporządzenia zorganizowano jadalnię.

⁵ Załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 ze zm.), tabela II D Stanowiska w urzędach i samorządowych jednostkach organizacyjnych, IV. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (...), Stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 15, 31, 34 i 36.

⁶ art. 4 ust. 4 pkt 2 i 3, art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz. U. z 2015 r. poz. 1213).

ŚDS wyposażono w sprzęty odpowiednie do realizacji zajęć wspierająco – aktywizujących zgodne z § 18 pkt 6 lit. a-b ww. rozporządzenia.

W ŚDS dla uczestników zorganizowano 4 pomieszczenia sanitarne, tj.: 2 łazienki (osobno dla kobiet i mężczyzn) wyposażone m.in. w prysznice z uchwytyami i krzesłkami kąpielowymi, WC i umywalki z uchwytyami oraz 2 toalety (osobno dla kobiet i mężczyzn), wyposażone m.in. w WC i umywalki z uchwytyami. W każdym z pomieszczeń sanitarnych znajdowały się także podajniki papieru toaletowego, mydła, papieru do rąk, środka dezynfekującego oraz kosz na odpady. Ponadto w Domu są 2 toalety dla pracowników. Liczba, wyposażenie i przeznaczenie pomieszczeń sanitarnych w Domu są zgodne z wymogami określonymi w § 18 pkt 5 lit. f i g ww. rozporządzenia. Dla uczestników zorganizowano także szatnię i wózkarnię.

ŚDS zgodnie z art. 51a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych. Pracownicy ŚDS w celu zapewnienia integracji społecznej uczestników współpracują z osobami i jednostkami wymienionymi w § 21 pkt 1-9 ww. rozporządzenia.

W zakresie prowadzonej przez ŚDS dokumentacji ustalono, iż zgodnie z treścią § 24 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, w Domu prowadzona jest dokumentacja zbiorcza oraz indywidualna każdego uczestnika.

Z początkiem działalności Domu dla każdego uczestnika, zgodnie z § 7 ust. 6 ww. rozporządzenia, dokonano oceny możliwości zaproponowania danej osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco – aktywizującego i opracowano dokument pod nazwą *Ocena skuteczności postępowania wspierająco – aktywizującego, stopnia realizacji założonych celów, w tym ocenę poziomu umiejętności uczestnika nabywanych/doskonalonych w toku treningów i innych zaplanowanych zajęć*, a powinien zostać nazwany Indywidualny plan postępowania wspierająco – aktywizującego (IPPW-A). Opracowany dokument traktowany był przez ZW-A jako IPPW-A, o którym mowa w § 7 ust. 7 ww. rozporządzenia. W Domu odbywały się posiedzenia Zespołu Wspierająco – Aktywizującego, które zbierały się m.in. w celu omówienia oceny realizacji postępowania wspierająco – aktywizującego i osiągniętych rezultatów, a także ewentualnej możliwości ich modyfikacji używając nazewnictwa przewidzianego rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy (tj. IPPW-A). Dokumentacja ta jest zindywidualizowana, bogata w spostrzeżenia odnośnie zachowań, umiejętności, mocnych i słabych stron uczestnika.

Wpisy w Ewidencji uczestników dokonywane są chronologicznie według dat przyjęcia uczestników do ŚDS, zgodnie z § 24 ust. 6 ww. rozporządzenia.

Dzienniki zajęć terapeutycznych obejmują wpisy z codziennej pracy poszczególnych pracowników. Prowadzone są w sposób ciągły, uwzględniający codzienne funkcjonowanie każdej z pracowni. Terapeuci dokumentują swoją pracę poprzez wpisywanie informacji wymienionych w § 24 ust. 3 pkt 2 lit. a-d ww. rozporządzenia. Wszystkie wpisy terapeutów opatrzone są ich podpisami, czym Dom spełnia wymóg określony w § 24 ust. 5 ww. rozporządzenia.

Ewidencja obecności uczestników na zajęciach w ŚDS prowadzona jest zgodnie z § 24 ust. 3 pkt 1 lit. b ww. rozporządzenia. Zgodnie z § 24 ust. 4 rozporządzenia uczestnicy potwierdzają swoją obecność samodzielnie podpisem na liście obecności, a w przypadku braku takiej możliwości obecność uczestnika potwierdzają podpisem upoważnieni pracownicy Domu.

ŚDS, zgodnie z § 6 ust. 3-5 rozporządzenia, korzysta z możliwości zamknięcia Domu na okres łącznie nie dłuższy niż 15 dni roboczych w roku kalendarzowym.

Jednocześnie kontrola wykazała następujące nieprawidłowości:

1. W zakresie Indywidualnych planów postępowania wspierająco - aktywizującego:
 - w ŚDS dla uczestników zamiast Indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizującego opracowano dokument pod nazwą „Ocena skuteczności postępowania wspierająco – aktywizującego”. Nazewnictwo jest niezgodne z § 7 ust. 6 i 7 oraz § 13 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy;
 - oceny skuteczności postępowania wspierająco – aktywizującego czterech uczestników, których akta analizowano, omówiono z przekroczeniem terminu określonego w § 13 ust. 2 ww. rozporządzenia, tj. w zależności od osoby o 8 lub 9 dni;
 - w przedstawionej dokumentacji nie ma potwierdzenia, iż postępowanie wspierająco – aktywizujące jest realizowane w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem, co stoi w sprzeczności z § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia.
2. W zakresie dokumentacji:
 - Terapeuci w dziennikach dokumentujących ich pracę nie wpisują ewentualnych uwag o realizacji zajęć i aktywności uczestników, ważnych z punktu widzenia przebiegu indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizującego (np. o ich samodzielności, preferencji w zakresie form aktywności, zainteresowaniu zajęciami oraz motywacji uczestników do udziału w poszczególnych zajęciach). Powyższe jest niezgodne z § 24 ust. 3 pkt 2 lit. e rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

W oparciu o całokształt ustaleń Środowiskowy Dom Samopomocy w Wolsztynie ocenia się pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.⁷

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zalecam:

1. Opracować dla każdego uczestnika dokument pod nazwą Indywidualny plan postępowania wspierająco – aktywizującego, określający obszary wymagające wsparcia, cele, oczekiwane rezultaty oraz czasookres jego obowiązywania, uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości każdego z uczestników, co będzie

⁷ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo uchybień, pozytywna mimo nieprawidłowości, negatywna.

zgodne z § 7 ust. 6 i 7 i § 13 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

2. Realizowanie Indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizującego w porozumieniu z uczestnikami lub ich opiekunami prawnymi, zgodnie z § 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
3. Dokonywanie oceny realizacji Indywidualnych planów postępowania wspierająco - aktywizującego uczestników z zachowaniem terminu określonego w § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, tj. co najmniej raz na 6 miesięcy.
4. Zmianę sposobu dokonywania wpisów w Dziennikach zajęć terapeutycznych, tak aby wpisy zawierały także ewentualne uwagi o realizacji zajęć i aktywności uczestników, ważne z punktu widzenia przebiegu indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizującego, zgodnie z § 24 ust. 3 pkt 2 lit. e rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Ponadto rekomenduję:

1. Nadzorowanie aby pracownicy zatrudnieni w ŚDS na stanowisku opiekuna medycznego i terapeuty zajęciowego zawnioskowały o wpis do Centralnego Rejestru Osób Uprawnionych do Wykonywania Zawodu Medycznego zgodnie z wymogami ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1972). Wpisu należy dokonać do dnia 26 września 2025 r.

Informuję Pana Kierownika, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ma Pan prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję od Pana w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

Przypominam także, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12.000 zł.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Poznaniu

*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Otrzymują:

1. Pan Grzegorz Dolaciński
Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Komorowska 1D
64-200 Wolsztyn
2. Pan Dominik Tomiak
Burmistrz Wolsztyna
ul. Rynek 1
64-200 Wolsztyn

aa

Sporządziła: Anna Grabarska – Łyskawka – inspektor wojewódzki, 24.07.2025 r.